

МАЙБУТНЄ І РЕВОЛЮЦІЯ В НАВЧАННІ

Доповідь представлена в збірці матеріалів міжнародної наукової конференції «Соціально-гуманітарні дослідження та освітня інноваційна діяльність», організований в Дніпровському національному університеті 25.05.2019 р.

Соціальні філософи, футурологи, експертні платформи в проектуванні та обговоренні майбутнього особливе значення надають освіті. Мова йде про створення і обговорення фахівцями «освітньої доктрини майбутнього» з напрацьованими підходами до забезпечення і впровадження фундаментальних змін. Потребують вивчення і врахування фундаторами освітніх політик альтернативні підходи і практики у навчанні. Новаторами пропонуються принципові позиції, важливі для осмислення і глобального майбутнього, і українського.[1] Стрімке пришвидшення змін, з якими стикається людина уже зараз, в найближчій перспективі ще зросте і поставить питання, від підготовлених відповідей на які залежатиме позитивне майбутнє. Проте на сьогодні ми мало готові відповісти на питання куди ми йдемо в сфері освіти. Тому зростає потреба в людях, які думають категоріями майбутнього, експериментують, знаходять нові альтернативні моделі освіти. Зараз важливо узагальнити, об'єднати різні інноваційні проекти та виробити спільно нові форми освіти.

Традиційна освіта в глобальній кризі і подальший рух існуючими трендами небезпечний тим, що все більше застарілі форми навчання не розкриватимуть потенціали людей і все частіше вбиватимуть соціальний капітал і таланти майбутнього націй та всієї планети. Альтернативне навчання незалежно від форми кладе у фундамент принцип: поставити в основу освіти такий тренд як відсутність трендів. І це бачиться через особливі навчання для різнобічного розвитку особи на всіх етапах життя.

Існуючі спільноти альтернативних типів навчання потребують підтримки. Рішення в тому, щоб їх активно поширювати, збагачувати і впроваджувати в національних освітніх політиках. Адже проблеми освіти вже давно не

національна проблема окремих країн, а глобальний виклик. Україна в цьому русі теж не стоїть осторонь і має свої зразки та ідеї нової освіти. Зокрема ґрунтовні напрацювання зроблені групою вчених і візіонерів у Києві, об'єднаних в «Foundation for Future» (FFF).[2] Отже, потрібна кооперація локальна і глобальна. Глобальний рівень спілкування дозволить вийти з кризи і створити інший формат освіти. Творцями цієї форми має бути суспільство: вчителі, учні, батьки, академічні середовища, працедавці і багато інших зацікавлених сторін.

Багато учасників дискурсу щодо майбутнього освіти сходяться в тому, що це однозначно не система. Суспільство проходить період трансформації. Є нові технології, які формують гнучкість в придбанні нових знань, а, отже, дозволять сформувати нові рішення існуючої кризи. «Не варто міняти одну поламану систему на іншу. Нам потрібно багато прикладів форм навчання як антишколи, демократична школа, домашня й інші. За допомогою нових технологій ми можемо деідеологізувати освіту. Наш принцип - автономність дитини», - стверджує Ф.Грайвер.[3]

Революцію в навчанні складають два компоненти: це поєднання проривних результатів сучасних досліджень мозку з можливостями негайного доступу до інформації та знання. Вперше в історії ми нагромаджуємо майже всю важливу інформацію у світі в режимі швидкого доступу і пов'язуємо всіх світовою навчальною павутиною. Індикаторами революції в засобах комунікації є стрімко зростаюча кількість приватних комп'ютерів у світі (до 500 мільйонів) та світова мережа Інтернет, що пов'язує їх між собою. Доба Інтернету це ера нової політики, економіки, а отже, нового суспільства. Глибина цих змін змушує нас переосмислювати все, що ми досі знали про навчання, освіту, школу, бізнес, економіку та врядування. Школа може успішно впроваджувати інформаційні технології тільки тоді, коли змінить погляд на навчання й викладання. Коли кожен учень матиме доступ до потрібної інформації, роль учителя змінюється. Головною задачею наставників стає не забезпеченням інформацією, а навчання вмінню вчитися і розкриття здібностей учнів. Джаннет Вос та Гордон Драйден в

роботі «Революція в навчанні» приводять на початок ХХІ століття, узагальнюючи існуючі вже практики, 17 різних революційних моделей в навчанні.[4] Нині їх кількість значно зросла, засвідчуючи незворотність трендів та підхід людства до нових рубежів.

Слід віддавати звіт і проблемним питанням, породженим інноваціями. Однобічний підхід технологізації освіти несе загрози залежності людини від техніки. Слід орієнтуватись на те, щоб вчитися всюди. Все наше середовище може ставати навчальним класом. Ще одна серйозна проблема лежить в площині забезпечення якості, яку даватимуть різні заклади та форми освіти. Механізми забезпечення відбору і селекції мають менше покладатися на бюрократичні процедури, а більше на репутацію та ефективно відрізняли імітацію та деградацію від інновацій та еволюції. При цьому механізми селекції мають убезпечити і від нового повернення до уніфікованої системи.

Потребують також розв'язання негативи старої суспільної і освітньої систем. Нерівності доступу до освіти, тим більше якісної. Невідповідність підготовки в навчальних закладах сучасним та ще більше перспективним вимогам працедавців. Інституційна неефективність традиційних шкіл та університетів. Деградація культурних спадків та глобалізаційні загрози від людини нового варварства. При цьому принципово важливо, щоб вирішення проблем сучасності йшло в контексті перспектив майбутнього.

Список використаних джерел

1. Зачем учить. Филипп Грайер об образовании будущего/ URL: <http://osvitanova.com.ua/posts/264-zachem-uchyt-fylypp-hraier-ob-obrazovanuyu-budushcheho>
2. URL: <http://ffflab.com/dumayushhee-obshhestvo/>
3. Будущее образование это не система, а автономность детей / URL: <http://ffflab.com/budushhee-obrazovanie-eto-ne-sistema-a-avtonomnost-detej/>
4. *Джаннет Вос, Гордон Драйден.* Революція в навчанні. Видавництво «Літопис», 2005. С.4.